

สมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น

ระเบียบวาระ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก พ.ศ. 2556-2559

21 สิงหาคม 2556

(ร่าง)
แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก
พ.ศ. 2556–2559

กรอบแนวคิด

(ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก (พ.ศ.๒๕๕๖ – ๒๕๕๙)

๑. วิสัยทัศน์ และพันธกิจ
๒. เป้าหมายหลัก
๓. กลยุทธ์หลัก
๔. ประเด็นยุทธศาสตร์

กรอบแนวคิด

(ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙)

กรอบแนวคิดของ (ร่าง) แผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก (พ.ศ.๒๕๕๕ – ๒๕๕๙) ยึดหลักการสำคัญสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิภาคไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และได้นำสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาการนวดไทย รวมถึงสถานการณ์สำคัญที่เกี่ยวกับการพัฒนาภูมิภาคไทย สุขภาพวิถีไทย มาเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก ฉบับนี้

หลักการสำคัญของแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ วางอยู่บนหลักการสำคัญที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิภาคไทย สุขภาพวิถีไทย ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559) คือ

- (1) **พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง** เพื่อขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ
- (2) **ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา** ให้ความสำคัญกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชน
- (3) **สอดคล้องกับวิถีชุมชน วัฒนธรรม จารีตประเพณี ความเชื่อและศาสนาและนำไปสู่การพึ่งตนเองด้านสุขภาพ**

“คนไทยภาคภูมิใจในความเป็นไทย มีมิตรไมตรีบนวิถีชีวิตแห่งความพอเพียง ยึดมั่นในวัฒนธรรมประชาธิปไตย และหลักธรรมาภิบาล การบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง มีคุณภาพ สังคมมีความปลอดภัยและมั่นคง อยู่ในสภาวะแวดล้อมที่ดี เกื้อกูลและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน ระบบการผลิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน อยู่บนฐานทางเศรษฐกิจที่พึ่งตนเองและแข่งขันได้ในเวทีโลก สามารถอยู่ในประชาคมภูมิภาคและโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี”

กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนยุทธศาสตร์การนวดไทย มรดกไทยสู่มรดกโลก ระยะ 4 ปี (พ.ศ.๒๕๕6 – ๒๕๕๙) จึงประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายหลัก กลยุทธ์หลัก และประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

1) วิสัยทัศน์

การนวดไทยมีมาตรฐานระดับโลกเป็นที่ยอมรับในคุณค่าอัตลักษณ์ไทย ภูมิภาคไทย

2) พันธกิจ

นวดไทยเป็นภูมิปัญญาที่สร้างบริการบนพื้นฐานความรู้ ทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญ การสื่อสาร มาตรฐานไทยเป็นมาตรฐานโลก ที่สร้างความภาคภูมิใจ และได้รับการสืบทอดอย่างยั่งยืน ที่ส่งผลยังการพัฒนา สังคม วัฒนธรรม สุขภาพ และเศรษฐกิจ

3) เป้าหมายหลัก

- (1) การนวดไทยมีคุณภาพมาตรฐาน
- (2) การนวดไทยสามารถพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ที่สร้างสุขและสร้างรายได้
- (3) อัตลักษณ์นวดไทยได้รับการยอมรับทั่วโลก

4) กลยุทธ์หลัก

มุ่งบูรณาการระบบการพัฒนาการนวดไทยในทุกภาคส่วน

5) ประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนยุทธศาสตร์การนวดไทยฯ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ 6 ประเด็น ได้แก่

- (1) การพัฒนากำลังคนด้านการนวดไทย
- (2) การพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อน
- (3) การพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัยพัฒนา
- (4) การพัฒนาและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ
- (5) การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการนวดไทย
- (6) การพัฒนาตลาดเชิงรุก

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนากำลังคนด้านการนวดไทย

เป้าประสงค์ กำลังคนด้านการนวดไทยเพียงพอทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

ตัวชี้วัด

- (๑) มีระบบและมาตรฐานในการพัฒนาบุคลากรการนวดไทยที่ชัดเจนและเป็นหนึ่งเดียว

- (๒) สถานบริการการนวดไทยที่ได้รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นทั้งในและต่างประเทศ
- (๓) สถาบันการศึกษาที่ได้รับการรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ มุ่งพัฒนาระบบการพัฒนาและควบคุมคุณภาพบุคลากรการนวดไทย
กิจกรรมหลัก

- (๑) พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการนวดไทยที่ชัดเจนและเป็นแนวทางเดียวกัน
- (๒) จัดทำมาตรฐานสถาบันการศึกษาและสถานบริการนวดไทย
- (๓) จัดให้มีระบบพัฒนาและควบคุมคุณภาพของบุคลากรและสถานบริการ
- (๔) จัดทำแผนอัตรากำลังคนด้านการนวดไทย
- (๕) สร้างและจัดหางาน

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก กระทรวงสาธารณสุข กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ อปท. ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อน

เป้าประสงค์ กฎระเบียบ กลไกและระบบสนับสนุนเอื้อต่อการพัฒนาการนวดไทย
ตัวชี้วัด

- (๑) มีนโยบายในการพัฒนาการนวดไทยในระดับของวาระแห่งชาติ
- (๒) มีการแก้ไขกฎระเบียบและเงื่อนไขต่างๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันสามารถบังคับใช้ได้จริง
- (๓) มีหน่วยงานหลักในการรับรองและพัฒนามาตรฐานการนวดไทย
- (๔) มีระบบสนับสนุนทางการเงินในการพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรมนวดไทย
- (๕) มี พ.ร.บ. คุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และภูมิปัญญาการนวดไทย ทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ
- (๖) ระบบและกลไกการคุ้มครองผู้บริโภคมีการบังคับใช้

กลยุทธ์ บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ทำงานเป็นไปในทิศทางที่เอื้อต่อการพัฒนาการนวดไทย
กิจกรรมหลัก

- (๑) ผลักดันยุทธศาสตร์การนวดไทยเข้าสู่แผนระดับชาติ
- (๒) สร้างความเข้าใจและกำหนดบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (๓) พัฒนาและแก้ไขกฎระเบียบให้เอื้อต่อการพัฒนาการนวดไทย

(๔) เชื่อมโยงกับสถาบันการเงินเพื่อสนับสนุนการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการนวดไทย

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก กระทรวงสาธารณสุข กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ททท. กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม ภาควิชาที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัยพัฒนา

เป้าประสงค์ เกิดนวัตกรรมจากองค์ความรู้ดั้งเดิมทั้งในด้านสินค้าและบริการ
ตัวชี้วัด

- (๑) นวัตกรรมในการบริการและสินค้าที่เกี่ยวข้องเพิ่มขึ้น
- (๒) นวัตกรรมในระบบสุขภาพและระบบการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ ต่อยอดความรู้/ภูมิปัญญาเพื่อสร้างนวัตกรรมการพัฒนาการนวดไทย
กิจกรรมหลัก

- (๑) ประมวลความรู้เดิมและสร้างคลังความรู้การนวดไทย
- (๒) สนับสนุนให้เกิดการวิจัยและพัฒนาด้านการนวดไทย
- (๓) สร้างช่องทางและเผยแพร่องค์ความรู้อย่างทั่วถึง
- (๔) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อการเพิ่มมูลค่า

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก กระทรวงสาธารณสุข กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา กระทรวงการศึกษาธิการ กระทรวงแรงงาน ภาควิชาที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ

เป้าประสงค์ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการนวดไทยอย่างจริงจัง
ตัวชี้วัด

- (๑) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมากกว่าร้อยละ 60 มีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาการนวดไทย
- (๒) ทุกกลุ่มภาคีเครือข่ายได้รับการพัฒนาตามทิศทางในแผนยุทธศาสตร์
- (๓) มีการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนองค์ความรู้กับภาคีเครือข่ายต่างประเทศ

กลยุทธ์ มุ่งสร้างความไว้วางใจและสานประโยชน์ร่วมของภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์
กิจกรรมหลัก

- (๑) สร้างการรับรู้และการยอมรับร่วมกัน ได้แก่ การบันทึกข้อตกลง การมีเวทีประชาสังคมเกี่ยวกับการนวดไทยประจำปี/นานาชาติ การผลิตสื่อเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง การมีเวทีสมัชชาเพื่อเวทีรับฟังความคิดเห็น
- (๒) สร้างกลุ่มเครือข่ายที่เกี่ยวข้องและหลากหลายในการขับเคลื่อนและประเมินแผนยุทธศาสตร์
- (๓) จัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกันในเครือข่ายในระดับต่างๆ

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก กระทรวงสาธารณสุข กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ภาควิชาเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ อปท.

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการนวดไทย

เป้าประสงค์ มาตรฐานการนวดไทย คือ มาตรฐานโลก

ตัวชี้วัด

- (๑) การนวดไทยได้รับการยอมรับเป็นส่วนหนึ่งในระบบสุขภาพของไทย
- (๒) องค์กรระดับโลกให้การรับรองมาตรฐานการนวดไทย
- (๓) นวดไทยเป็นมรดกโลก

กลยุทธ์ มุ่งสร้างการนวดไทยให้เป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ในระดับสากล

กิจกรรมหลัก

- (๑) วิเคราะห์ความต้องการที่เกี่ยวข้องกับการนวด เช่น การตลาด/สังคม การบริการ/สินค้า
- (๒) สร้างอัตลักษณ์นวดไทย
- (๓) เผยแพร่ สื่อสารประชาสัมพันธ์ทั้งในและต่างประเทศ ได้แก่ การพัฒนาเว็บไซต์หลายภาษา เพื่อสะดวกต่อการเข้าถึง การจัดนิทรรศการเคลื่อนที่ในต่างประเทศ การบูรณาการการนวดไทยในกิจกรรมหลักๆ เช่น การประชุมระดับประเทศ และระดับโลก ภาพยนตร์

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข มหาวิทยาลัย/ สถาบันการศึกษา กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ททท. กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงวัฒนธรรม ภาควิชาเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาตลาดเชิงรุก

เป้าประสงค์ ทั่วโลกยอมรับในอัตลักษณ์และภูมิปัญญาการนวดไทย

ตัวชี้วัด

- (๑) มีสถานบริการนวดไทยที่มีคุณภาพมาตรฐานในต่างประเทศเพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี

(๒) มีชาวต่างชาติใช้บริการการนวดไทย เพิ่มขึ้น

กลยุทธ์ มุ่งสร้างการนวดไทยให้มีมาตรฐานและคุณค่าที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก

กิจกรรมหลัก

- (๑) สร้างมาตรฐาน เผยแพร่คุณค่าการนวดไทยสู่มาตรฐานโลก
- (๒) การตรวจประเมินเครื่องหมายการค้า (LOGO) และการรับรองมาตรฐาน
- (๓) การผลักดันให้การนวดไทยเป็นที่ยอมรับในระดับโลก

หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข สปสช. สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงศึกษาธิการ ภาควิชาที่เกี่ยวข้อง

สรุปแผนที่ยุทธศาสตร์และความเชื่อมโยง

แผนที่ยุทธศาสตร์ถือเป็นภาพรวมของการพัฒนาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การนวดไทยมรดกไทยสู่มรดกโลกที่มุ่งสื่อสารให้ทุกภาคีเครือข่ายเกิดภาพความเข้าใจชัดเจนร่วมกันในทิศทางเดียวกัน โดยสรุปประเด็นที่ต้องมุ่งเน้นในการพัฒนา (ประเด็นยุทธศาสตร์) เป็นระดับในการขับเคลื่อนที่จะส่งผลในการบรรลุถึงเป้าหมายหลักและวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยนำประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และนวัตกรรม (learning and innovation) ที่ต้องพัฒนาก่อน คือ การพัฒนาองค์ความรู้และการวิจัยพัฒนา การพัฒนาระบบและกลไกการขับเคลื่อน และการพัฒนากำลังคนมาเป็นส่วนพื้นฐานที่เมื่อทำการพัฒนาแล้วจะส่งผลดี เกิดประสิทธิภาพต่อระดับของกระบวนการ (process) คือ การพัฒนาและเชื่อมโยงภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานระบบการนวดไทย และการพัฒนาตลาดเชิงรุก ซึ่งหากกระบวนการทั้งหมดได้รับการขับเคลื่อนอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลจะส่งผลเชิงคุณภาพต่อ การสร้างงานและการกระจายรายได้ ความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายและการยอมรับในคุณค่ามาตรฐานการนวดไทยในระดับโลก อันจะส่งผลต่อไปในการบรรลุถึงเป้าหมายหลัก คือ ระบบการนวดไทยมีมาตรฐาน อัตลักษณ์การนวดไทยได้รับการยอมรับสามารถสร้างคน สร้างสุขและสร้างรายได้ และบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนด คือ การนวดไทยมีมาตรฐานระดับโลกเป็นที่ยอมรับในคุณค่าอัตลักษณ์ไทย ภูมิปัญญาไทย

วิสัยทัศน์ : การนวดไทยมีมาตรฐานระดับโลกเป็นที่ยอมรับในคุณค่าอัตลักษณ์ไทย ภูมิปัญญาไทย

ระบบการนวดไทยมีมาตรฐาน อัตลักษณ์การนวดไทยได้รับการยอมรับสามารถสร้างคน สร้างสุขและสร้างรายได้

